

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1960

Vragen van de leden **Kortenoeven** en **Wilders** (beiden PVV) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *de aanzwellende onderdrukking van de vrijheid van meningsuiting en van de persvrijheid in Turkije* (ingezonden 8 maart 2011).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 24 maart 2011).

Vraag 1

Kent u de berichten «Why is Turkey Arresting Journalists?»¹, «Turkey – journalists arrests chills free speech»² en «Two journalists sentenced to more than seven years in prison for covering banned demonstration»³?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3

Is het waar dat het Turkse regime op 3 maart 2011 zeven journalisten en twee schrijvers heeft laten arresteren? Zo ja, op welke rechtsgrond zijn die arrestaties verricht en hoe beoordeelt u die?

Deelt u de veronderstelling van Times-correspondent Pelin Turgut, dat de arrestatie van Nedim Sener en Ahmet Sik verband houdt met hun kritiek op de machtspositie in de Turkse staat van Fethullah Gülen, leider van de naar hem vernoemde extremistische islamitische beweging?⁴

Antwoord 2, 3

Genoemde journalisten en schrijvers zijn aangehouden in het kader van een breder justitieel onderzoek naar de zogenaamde «Ergenekon»-zaak; een vermeende samenzwering van onder meer Turkse generaals, journalisten, schrijvers en academici gericht op destabilisering van democratische instituties, waaronder de regering-Erdoğan. Het Kabinet gaat niet in op individuele tenlasteleggingen. Wel volgt Nederland, samen met de Europese

¹ Time magazine, 6 maart 2011: <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,2057424,00.html>

² Human Rights Watch, 4 maart 2011: <http://www.hrw.org/en/news/2011/03/04/turkey-journalists-arrests-chills-free-speech>

³ International Freedom of Expression Exchange, 3 maart 2011: http://www.ifex.org/turkey/2011/03/03/yilidiz_dayan_sentenced/

⁴ Zie over het gevaar van de Gülen-beweging: «Fethullah Gülen's Grand Ambition» <http://www.meforum.org/2045/fethullah-gulens-grand-ambition>

Commissie en overige EU-lidstaten, deze ontwikkelingen op de voet. Het uitgangspunt daarbij is dat alle verdachten in Turkije op een eerlijke en onafhankelijke rechtsgang moeten kunnen rekenen.

Vraag 4, 5 en 6

Is het waar dat de Turkse journalisten de heren Vedat Yildiz en Lokman Dayan, op 24 februari 2011 door de Turkse rechter werden veroordeeld tot een celstraf van zeven jaar plus elf maanden, vanwege het lidmaatschap van een «illegale organisatie» en vanwege het in 2008 participeren in een verboden demonstratie? Zo ja, op welke rechtsgrond berusten deze vonnissen en hoe beoordeelt u deze (zowel ten principale als waar het gaat om proportionaliteit)?

Is het waar dat de heren Yildiz en Dayan bovendien zijn veroordeeld tot tien maanden gevangenis vanwege «het verspreiden van propaganda voor een vijandige organisatie»? Zo ja, op welke rechtsgrond berusten deze vonnissen en hoe beoordeelt u deze (zowel ten principale als waar het gaat om proportionaliteit)?

Hoe typeert u de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid in Turkije?

Antwoord 4, 5 en 6

De journalisten Yildiz en Dayan zijn veroordeeld tot een gevangenisstraf van zeven jaar en elf maanden in totaal. Deze straf bestaat uit drie componenten: zes jaar en drie maanden voor vermeend lidmaatschap van de PKK, tien maanden voor het verspreiden van «PKK-propaganda» en 15 maanden vanwege het schenden van de Wet op Publieke bijeenkomsten. De Anti-terreurwet vormt de rechtsgrond van dit vonnis. De advocaat heeft aangegeven tegen de uitspraak in beroep te gaan.

In Turkije hebben zich de afgelopen jaren positieve en negatieve ontwikkelingen voorgedaan. Zo hebben er aanzienlijk minder vervolgingen op basis van artikel 301 van het Turkse strafrecht plaatsgevonden. Op basis van andere wetsartikelen (met name artikel 285⁵ en 288⁶ van het Wetboek van Strafrecht) is echter sprake van een toenemend aantal vervolgingen. Dit baart het Kabinet zorgen. In aanvulling hierop, staan de media in Turkije onder druk doordat *websites* worden verboden en er sprake is van zelfcensuur onder journalisten.

Vraag 7

Heeft u het islamistische Turkse regime aangesproken op bovengenoemde en andere door dat regime getroffen maatregelen die de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid verder onderdrukken?

Antwoord 7

Het Kabinet spreekt de Turkse regering, zowel bilateraal als via de EU, voortdurend aan op implementatie van de Kopenhagen-criteria, waarvan vrijheid van meningsuiting en persvrijheid integraal onderdeel uitmaken. Onlangs heb ik dit nog gedaan tijdens mijn bezoek aan Ankara op 2 februari jl.

Vraag 8

Deelt u de mening dat Turkije nooit en te nimmer lid mag worden van de Europese Unie?

Antwoord 8

Zolang niet aan alle toetredingscriteria voldaan is, kan Turkije geen lid van de EU worden. Dit standpunt is ook in mijn contacten met de Turkse regering uitgedragen.

⁵ Schending van geheimhouding van onderzoek.

⁶ Poging tot beïnvloeding van een juridisch proces.